

Rovasti Olavi Peltola

Jumalan pelko ja toivo

”Oi Jumala, älä käy tuomiolle palvelijasi kanssa, sillä ei yksikään elävä ole vanhurskas sinun edessäsi” (Ps. 143:2). Tämä jae selittää, mistä psalmi puhuu; se on syntynyt Jumalan ankaran tuomion katselemisesta, joka ei voi eikä halua jättää syntiä rankaisematta. Sen vuoksi se, joka ei katso Jumalan tuomioon, ei pelkää. Se joka ei pelkää, ei huuda armoa; se joka ei huuda, ei myöskään sitä löydä. Sen vuoksi hurskaassa ihmisessä pitää aina olla pelkoa Jumalan tuomiota kohtaan vanhan ihmisen vuoksi, jonka vihollinen ja vastustaja Jumala on. Ja pelon ohella täytyy olla armon toivoa laupeuden tähden, joka on pelolle myötämielinen uuden ihmisen vuoksi, joka myös on vanhan ihmisen vastustaja ja sopusoinnussa Jumalan tuomion kanssa. Siten pysyvät pelko ja toivo yhdessä, ja samoin kuin Jumalan tuomio saa aikaan pelon, aiheuttaa pelko rukouksen, joka saavuttaa armon. Ja niin kauan kuin vanha ihminen elää, ei pelko, se on: sen ristiinnaulitseminen ja kuolettaminen, saisi loppua eikä lakata eikä Jumalan tuomio saisi unohtua. Se, joka elää ilman pelkoa, ristiä ja Jumalan tuomiota, ei elä oikein. Sellaisesta sanotaan Ps. 10:5 – 6: ”Sinun tuomiosi ovat korkealla, kaukana hänestä; hän sanoo sydämessään: ’En horju minä, en ikinä joudu onnettomuuteen’” (Luther).

Jumala on lapsiaan kohtaan niin ihmeellinen, että Hän tekee heidät autuaiksi viemällä heidät luonteeltaan vastakkaisiin ja vastakohtaisiin tiloihin. Toivo ja epätoivo ovat toisilleen vastakkaisia, ja kuitenkin heidän täytyy toivoa epätoivossaan. Sillä pelko ei ole mitään muuta kuin epätoivon alku ja toivo on pelastuksen alku. Näiden vastakohtaisuuksien täytyy olla meissä sen vuoksi, koska meissä on kaksi luonnoltaan vastakkaista olentoa, vanha ja uusi ihminen. Vanhan täytyy pelätä, joutua epätoivoon ja hukkuu. Uuden täytyy toivoa hellittämättä ja tulla korotetuksi. Nämä molemmat esiintyvät samassa ihmisessä, vieläpä samassa teossa yhtä aikaa. Niinhän kuvanveistäjäkin poistaessaan ja hakatessaan irti sitä osaa, joka ei sovellu kuvaan, kehittää kuvan muotoa. Siten pelosta, joka leikkaa pois vanhan Aatamin, kasvaa toivo, joka muodostaa uuden ihmisen. Sen vuoksi psalmin laulaja sanoo: ”Minä odotan Herraa”, se on: tässä ”huudossani” ja ristissäni en juokse pois enkä vaivu epätoivoon, vaan odotan Jumalan armoa; halajan ja odotan sitä, kunnes Jumalani auttaa minua.

”Nyt on useita, jotka haluavat määrätä Jumalalle päämaalin, tavan, ajan ja mitan, ja ikään kuin itse ehdottavat hänelle, miten haluavat itseään autettavan. Jos ei käy juuri niin, joutuvat he epätoivoon tai hakevat apua muualta, jos jaksavat. He eivät odota Jumalaa, vaan Jumalan pitäisi odottaa heitä ja olla heti valmis, eikä hän saisi auttaa toisin kuin he ovat esittäneet. Mutta ne, jotka odottavat Jumalaa, pyytävät apua, mutta jättävät Jumalan hyvän tahdon varaan miten, missä ja milloin hän auttaa heitä. He eivät epäile apua. Mutta he eivät myöskään määrittele sitä, vaan jättävät sen Jumalan määriteltäväksi ja nimitettäväksi, myös siinä tapauksessa, että se viipyisi mittaamattoman kauan. Mutta se, joka antaa avulle määrätyn nimen, ei saa sitä, koska hän ei odota eikä kärsi Jumalan neuvoa, tahtoa ja viivyttelyä” (Luther).

Olenko armon varas?

Syntisinä meidän on tänäänkin suostuttava kohtaamaan pelko ja kauhu hukkumisestamme, nähtävä ja hyväksyttävä Jumalan ehdoton ja todellinen viha kaikkea syntiä ja pahuutta kohtaan. Jumala ei ole muuttunut Nooan eikä Sodomian ja Gomoran ajoista. Hän on sama Jumala, joka Patmos-saarella ilmestyksen kautta kuvasi vihansa kauhistuttavaa jälkeä ihmiskunnan elämässä. Hän toteuttaa sanansa. Hän on sama tänäänkin. Hänellä on vain oma aikansa kaikelle.

Miten 1600-luvulla elänyt Scriver kirjoittikaan? ”Kristittyinä itseään pitävät antautuvat paheisiin kuin sika mutaan. He juopottelevat, kiroilevat, ahnehtivat, tekevät huorin, kuluttavat aikansa kevytmielisessä seurassa, pelaavat korttia jne. Näin he syyllistyvät tahallisiin synteihin, sillä sanan ja sakramenttien vaikutuspiirissä eläessään heillä olisi edellytykset Jumalan yhteyteen ja siten myös jumalasuuteen. Pahinta kaikessa on se, että Jumalan sanan vaikutuksia tahallaan vastusteleva kristitty luulee omaavansa Jumalan armon ja turvaton iankaikkisuuden harjoittamansa näennäiskristillisyyden perusteella. Hän toivoo taivasta helvettiä kohti kulkiessaan. Hän uskoo saaneensa tahalliset syntinsä anteeksi kirkossa käytyään. Saatanan pettämänä jumalaton kuvittelee, ettei hän olekaan jumalaton. Tästä kaikesta hän on itse vastuussa. Hänellä on sana ja sakramentit sekä niiden luomat edellytykset elämänsä suunnan muuttamiseen”.

”Ihminen vaelttaa eräänlaisessa kauheassa väärässä varmuudessa ja Jumalan halveksimisessa. Tämän minä joudun syvällä surulla näkemään meidän aikanamme. Nyt suuri osa meikäläisistä tekee siitä vapauden – johon Kristus vapautti meidät lain kauhuista, synneistä ja iankaikkisesta kuolemasta – eräänlaisen huolettomuuden ja luvan lihalle tehdä mitä tahansa. Tässä ei ole varmasti syytä lisätä öljyä kaminaan, eli heittää lakia menemään ja vähätellä niitä syntejä, joiden Kristus sanoi tulevan aivan yleiseksi ennen viimeistä päivää, kuten juomingit ja juopottelu, niinkuin niistä ei muka olisi vahinkoa hurskaille” (Luther).

Uskalla ja opi elämään jatkossakin Jumalan oikeudenmukaisen syntiin kohdistuvan jokahetkisen vihan ja Hänen käsittämättömän, Kristuksessa ilmi tulevan sovitusrakkautensa välisessä jännityksessä. Se on todella vaikeaa. Heti kun katson Raamatun sanaa, kohtaan siellä lain, joka tuomitsee minut parannusta tekemättömänä syntisenä kadotukseen. Minähän leikin armolla. Olen armon varas. Myönnän, että minun perisyntien turmelema ja tuhoama luontoni ON KOHTUUTTOMAN TAIPUVAINEN TEKEMÄÄN SYNTIÄ. Mutta minusta on vielä kurjempaa, etten edes VÄLITÄ SYNTINI PAHUUDESTA enkä ainakaan USKO JUMALAN VIHASTUVAN tästä synnistäni KOVIN VAKAVASTI enkä edes sitä, että hän RANKAISEE minua siitä ANKARASTI.

Kuinka totta omalla kohdallani on tänäänkin Augustinuksen sanat omasta elämästäni. Tosin hän kirjoitti ne uskoon tulonsa jälkeen ja ikään kuin ne eivät enää olisi totta hänen kohdallaan. Minun on pakko sanoa, että toistuvasti huomaan käyttäytyväni juuri tuolla tavoin: ”Iljettävä oli pahuuteni, mutta minä rakastin sitä, rakastin turmiota, rakastin lankeemustani. Minä en rakastanut sitä, mihin lankesin, minä rakastin itse lankeemustani (Augustinus, Tunnustukset, 44). Aivan perustava kysymys onkin: MIKÄ TEKEE MINUN SYNNISTÄNI HALLITTUA SYNTIÄ (peccatum regnatum) ja vielä kipeämpi kysymys on, MIKÄ SIIVOAA SEN POIS elämästäni? Haluan tehdä nämä kysymykset itselleni uudelleen ja uudelleen. Tähän mennessä en ole rehellisesti muulla tavoin kyennyt niihin vastaamaan kuin, että vasta kuolema siivoaa ne pois elämästäni.

Olen niin jumalaton, etten pysty kunnolla edes katumaan Kuinka nöyryyttävää onkaan huomata jatkuvasti, omassa arkielämässä, että vuosikymmeniä uskossa olon jälkeenkään, en ole päässyt elämästäni irti synneistäni. Ehkä matkan varrella on joitakin synnin harjoittamisen muotoja pudonnut pois. Mutta on monia

syntejä, joihin huomaaan joka päivä lankeavani. Minun ei tarvitse muuta kuin tarttua Jeesuksen Vuorisaarnaan tai vaikkapa Efesolaiskirjeen lukuun kolme ja neljä, tai Roomalaiskirjeen lukuun 12. Silloin huomaaan heti, että tuossa ja tuossa taas ja taas rikon Jumalan sanan. En ole synnin voittaja. Mielelläni lainaan erästä pientä ajatusta. En tiedä mistä olen sen löytänyt, mutta se kuvaa verrattomalla tavalla tätä synnin kietomaa sisintämme: ”Olen iloinen siitä, että olen nöyrä. Samalla olen kuitenkin vähän surullinen siitä, että olen iloinen siitä, että olen nöyrä. Pohjaltani olen kuitenkin iloinen siitä, että olen surullinen siitä, että olen iloinen siitä, että olen nöyrä.”

”Kaikkein vilpittömimmissäkin kristityissä, joilla on eniten rakkautta ja Jumalan pelkoa, on paha luonto kuitenkin aina epäpuhdas. Toisinaan he tuntevat tämän niin selvästi, että ovat valmiit luopumaan kilvoituksesta. He kokevat välinpitämättömyytensä ja epäuskonsa, itsevarmuutensa ja kovuutensa suorastaan kauhistuttavaksi. Rukouksissa ei ole elävää henkeä, he eivät osaa rakastaa lähimmäistään. Tämän lisäksi tulee kaikki kelvottomat ajatukset, joita heidän sisimmässään liikkuu, kaikki kärsimättömyys, viha ja kateus” (Rosenius, Vanhurskaana Jeesuksessa, 40). Miten vanha Siionin virsi sanoikaan: On kylmä sydämemme ja suuri kovuutemme. Ken helytymään sen saisi nöyräksi taivuttaisi? Ei sateet, salamatkaan, ei liekit palavatkaan sen aatamillisuutta voi murtaa, luoda uutta. Se itkee iskun alla, vaan kuritus kun laantuu, se entiselleen taantuu” (Siionin virsi 64)

”On välttämätöntä, että tunnistettuasi itsesi edellisen kaltaiseksi et kiellä olevasi sellainen, vaan menet kammioosi ja Kristuksen neuvoa seuraten hiljaisuudessa ja salassa rukoilet taivaallista Isääsi sanoen yksinkertaisesti: »Katso, kaikkein parhain Jumala, sinä käsket minun katua. Minä, kaikessa kurjuudessa, kuitenkin tunnen, että minä en sitä halua enkä voi. Siksi jalkojesi juureen heittäytyen rukoilen sinun laupeuttasi ja armoasi: ’Sinä käsket minun katua, herätä minussa katumus.’ ... Anna minulle katuva sydän. Tämä rukous yhdessä tunnustuksesi kanssa, että olet kyvytön katumaan – jos se on aito eikä teennäinen – saa aikaan sen, että Jumala pitää sinua aidosti katuvana, vaikka itse vielä tunsitkin pikemminkin taipumusta pahaan. Siis älä pelkää” (Luther).

”Elämä Kristuksen omana ei ole mielekästä siksi, että se olisi ihanaa ja onnellista. Onnellisuus on amerikkalainen keksintö, eikä sillä ole mitään tekemistä kristinuskon kanssa. Vapahtaja ei poista elämämme ongelmia ja koettelemuksia, mutta hän on meidän kanssamme keskellä elämän raskautta, keskellä henkistä väkivaltaamme, epäonnistumistamme ja ristiriitajamme. Hän on itse äärimmäisen väkivallan ja täydellisen hylkäämisen kokenut Jumalan Poika. Uskovalla ei välttämättä ole sen korkeampi moraalit kuin muilla eikä hänen elämänsä ole sen ehyempää kuin muidenkaan. Kristuksen myötäkärsivä ja voimaa antava läsnäolo antaa meille kuitenkin toivoa ja rohkeutta. Hänen varassaan voimme sietää syntisen olemassaolomme raa’at realiteetit tekemättä itsemurhaa. Hänen varassaan jaksamme kantaa loppuun saakka lyhyen surkean elämämme raskaan taakan” (Miikka Ruokanen, Ydinkohdat).

Mitä on voitettu synti?

Miten Osmo Tiililä kirjoittikaan: ”Aluksi ehkä ”juostiin ylpeinä” ja kuviteltiin paljonkin pyhyiden saavuttamisesta, mutta usein käy aivan päinvastoin. Ihanne jää saavuttamattomaksi, juoksusta tulee kompastelua, kaikki saattaa paljastua pelkäksi kehuudeksi, ja kun uskova ihminen katsoo vuosien jälkeen elämänsä tuloksia, ne näyttävät toinen toistaan huonoimmilta. En osannut tehdä oikein sitäkään, mitä luulin helpoimmaksi, en osannut enkä jaksanut pitää pahaa luontoani kurissa, vaan tieni varrella näen monen monia loukkaamiani ihmisiä, paljon rakkauttomuutta, paljon sellaista, mikä on varmasti tehnyt Pyhä Hengen murheelliseksi. Oikeastaan on kaikki pelkkää suurta epäonnistumista. Elämäni on särkynyt, niin huonoa, että ehkä olisi ollut parempi, jollei minua ollenkaan olisi maailmassa ollutkaan”.

Erkki Lemisen sanoja käyttäkseni sydämessäni oleva likaviemärin suu tuntuu lähelläni olevien ihmisten elämässä yhä kauheampana. Mutta eihän minulla ole muuta mahdolli-suutta samaan aikaan kuin katsoa läpi pyhän lain ja kuunnella Raamatussa olevaa evankeliumia, joka vastoin lakia vakuuttaa minulle, että Jeesuksen luo saa mennä joka hetki armahdettavaksi.

Lainaan erästä herännäisliikkeen kirjaa: ”Puhutaan paljon voittoisasta kristillisyydestä, miten ihmiset tulevat mielenmuutokseen ja herätykseen. He panevat Jumalan avulla syntinsä pois. Heidän elämänsä uudistuu. Näyttää, että heissä on tapahtunut jotakin, joka on ihmisolemuksen muuttanut perinjuurisesti. Kun tällaista

puhutaan, monien päät painuvat alas. Kyllähän muut muuttuvat, mutta minä raukka jään entiselleni, ajattelevat he. Minussa raukassa synti ei ole voitettu. Sotanut olen kyllä, kuitenkin langennut”. Yhdellä on vaivana kiivaus ja häijy luonto, toisella ahneutensa ja rakkautensa rahaan. Muutamat kipuilevat lihallisen ja aistillisen mielensä kahleissa. Kun sitten puhutaan siitä, miten Kristus on synnin voittaja ja miten ne, jotka Kristuksessa ovat, ovat uusi luomus, on heillä kyllin perusteltua syytä ajatella, että heillä ei olekaan pelastavaa osaa Kristukseen, koska synti on edelleen heidän elämässään voittamatta.

Näitä asioita joudutaan miettimään myös kuolemantapausten yhteydessä. Kun rehellisin mielin joudutaan vastaamaan poislähteneestä, oliko hän voittanut syntinsä, huoli täyttää sydämen. Ei. Ei hän ollut. Muutamilla voi olla salainen synti, jotka vain kaikkein lähimmät tiesivät. Ulospäin kaikki näytti olevan hyvin. Lähimmät tiesivät kuitenkin, miten asiat olivat. Miten syvät olivat turmeluksen lähteet. Poisnukkuneissa on niitäkin, joiden synnit olivat kaikille julki. Eikö ollut itsensä ja muitten pettämistä kaavaillakaan olevansa missään tekemisissä Jumalan sanan ja kilvoittelevan kansan kanssa? Eikö ollut suurta farisealaisuutta käydä seuroissa ja kirkossa, kun synnit olivat voittamattomia ja ehkä kaikkien tiedossa.

Näiden kysymysten ääressä ollaan tekemisissä suurten perusteiden kanssa. Tiedämme, että synnin täytyy olla voitettu, jos mielimme taivaaseen. Mutta kun synti ei ole voitettu? Olemmeko erehtyneet, jos joskus ystävien hautajaisissa meidät valtaa voimallinen tunto siitä, että he ovat perineet autuaitten osan – vaikka synti ei ollut heidän elämässään voitettu. Olemmeko silloin pettäneet itseämme antamalla väärän lohdutuksen tavoittelun viedä itsemme harhaan? Tällaista mietiskellessä ja siitä ystävien kanssa keskusteltaessa ja otettaessa asia sellaisena kuin se on, joudumme nöyryyttävään toteamukseen: jos voitettu synti on sitä, että meidän olemuksemme on muuttuva pyhäksi ja synnit voitetuksi, niin kuka voi pelastua? Minä joka tätä haastelen, olen ainakin mennyttä miestä. Lienetkö sinäkin? Olen tavannut nuorien ja vanhojen joukossa niitä, jotka ovat joutuneet epätoivoon, kun saarnoissa ja puheissa on sanottu: jos et päässyt synneistäsi, voittanut niitä, olet helvettiin matkalla. Sinne he itsekkin itsensä tuomitsevat. Voi meitä, jos tähän on pysähdyttävä.

Yhtä asiaa täytyy saada katsella tuijottamatta ihmisolemuksen, omaan tai toisten. Ns.

”pyhityskristillisyyden” kuorma on meille ylivoimaisen raskas ja se on jo vienyt monia farisealaisuuteen ja vilpistelyyn sekä rehellisimmät suureen ja todelliseen epätoivoon. Synti on voitettava. Mutta me päädyimme siihen, että ihmisolemuksen pyhityksessä ei sen täydellistä voittoa saavuteta. Me olemme lihallisia ja synnin alle myytyjä. Voitettu synti on se, joka on parannuksessa Kristukseen haudattu. Sen ylitse on lausuttu, huokailtu ja itketty tuomio. Se on Kristukselle annettu ja siinä voitettu. Siitä huolimatta se saattaa olla liikkeellä kuin kulkukoira, jonka olemme monta kertaa potkaisseet kartanolle. Ensimmäisessä ovenavauksessa se kuitenkin palaa takaisin ja häntäänsä heiluttaen asettuu jalkojemme juureen.

Kristuksen haavoihin haudattu synti ei voi meitä kadottaa. Näihin haavoihin on kätkeyty synnin voitto. Tämä meidän on sanottava epätoivoisille, raadollisuutensa painamille ystävillemme. Emme me raukat tätä voittoa löydä itsestämme, omasta olemuksestamme. Se on löydettävä Kristuksesta. Entä kun sanotaan, että jotka Kristuksessa ovat, ovat uusi luomus? Niin ovat. Mutta liha ei uudestisynty ennen kuin ylösnousemuksessa. ”Mikä lihasta on syntynyt, on liha”. Uusi luomus on uusi ihminen, ”salattu tiellä uudensyntymisen”. Vanha ihmisemme olisi saatettava uuden ihmisen isännyyden alle, mutta jumaliseksi se ei voi tulla. Jos se sellaiseksi rupeaa, kuten monet tänä aikana luulevat, tulee siitä epäsikiö. Vanha sotii uutta vastaan, eikä se muuta voikaan. Siinä on sen virka. Tässä taistelussa saadaan haavoja ja tunto saa yhä uusia kolhaisuja. Näyttää joskus, että vanha on siinä määrin voittanut uuden (joka täällä armon aikana on vasta syntymässä), ettei siitä koskaan tule taivaaseen iankaikkisuusolentoa. Siitä meidän valituksemme ja huolestamme.

Vanha ihminen, lihan ihminen, elää niin kuin tapettu käärme päivänlaskuun saakka tuntonsa näyttäen. Jumalansa edessä valvovasta ihmisestä tämä asia näyttää siltä, että synti ei ole voitettu minun elämässäni. Katseltaessa asiaa ihmisolemuksessa tapahtuvan pyhittymisen kannalta meidän on nöyrästi tunnustettava, että näin asia monessa suhteessa on. Parhainkin meistä on syntisäkki loppuun saakka. ”Ainoa puhdas pyhitys on Vapahtajan yhteys”. Emme osaa sanoa, minkä vuoksi näin pitää olla. Onko niin, ettei meitä saada armon alle muuten kuin tämän nöyryyttävän ja hävettävän kokemuksen kautta: että emme saa vanhaa ihmisemme hengiltä? Onko niin, että ilman tätä jäisimme ulkopuolelle armon? Tämäkö on meidän

kurittajamme Kristuksen tykö? On kuin alkaisi hämärästi sarastella silmään se, mitä sanotaan armonvaltakunnaksi. Se on raadollisten, syntejään häpeilevien ja niiden kanssa painiskelevien valtakunta, jossa Voittaja, Kristus on Kuninkaana. Kristus, joka heidänkin syntinsä kantaa omana kuormanaan. Nekin synnit, jotka jäivät heiltä voittamatta, mutta jotka tunnoin nuhteitten alla kannettiin armoistuimen eteen (Armas Anttila, Kohti isänmaata, Herättäjyhdistys).

Kuritus syntieni takia

Kun Jumala aivan oikein kurittaa minua kovalla kädellään, huudan ja parun Hänen edessään. Tarraudun sellaiseen tärkeään Raamatun sanaan kuin: ”Älkää iloitko, minun viholliseni, minusta: jos minä olen langennut, niin minä nousen; jos istun pimeydessä, on Herra minun valkeuteni. Minä tahdon kantaa Herran vihaa, sillä minä olen tehnyt syntiä häntä vastaan, siihen asti että hän minun asiani toimittaa ja hankkii minulle oikeuden. Hän tuo minut valkeuteen, minä saan nähdä hänen vanhurskautensa ” (Miika 7:8-9).

Kaikesta huolimatta

Samaan aikaan minulla ei ole muuta mahdollisuutta, kuin katsoa läpi pyhän lain ja kuunnella Raamatussa olevaa evankeliumia. Vastoin lakia se vakuuttaa minulle, että Jeesuksen luo saan mennä armahdettavaksi joka hetki. ”Mutta jos hänen on tultava sellaiseksi tai tällaiseksi päästäkseen Jumalan suosioon, silloinhan eivät armo ja vanhurskaus tulisi yksin Kristuksen kautta. Eikä se silloin tapahtuisi kokonaan ”ilman tekoja” tai ”ilman lakia”, kuten Raamattu sanoo. Mutta parannusta, katumusta ja uskoa ei tarvitakaan Jumalan takia vaan syntisen takia. Ei Jumalaa tarvitse taivuttaa antamaan armonsa, vaan syntisen on taivuttava ottamaan se vastaan. Kun syntisen kipeimmäksi tarpeeksi ja ainoaksi lohdutukseksi on tullut pääsy Kristuksen luo – silloin hänen parannuksensa ja katumuksensa ja uskonsa takaavat sen, että hän on jo saanut armon Kristuksessa” (Rosenius, Vanhurskaana Jeesuksessa).

”Yksityisen ihmisen ei nyt tarvitse muuta kuin tulla ja ottaa vastaan kaikki tämä, mikä hänelle kuuluu. Hän saa ilmaiseksi pukeutua parhaisiin vaatteisiin ja uskoa halki elämänsä anteeksi kaiken synnin, mikä hänessä vielä on jäljellä. Syntiä ei koskaan enää lueta hänen syykseen eikä laki koskaan enää tuomitse häntä kadotukseen. Jumala ei koskaan enää vihastu häneen vaan rakastaa häntä iankaikkisella ja muuttumattomalla rakkaudella ja sulkee hänet syliinsä lapsenaan ja perillisenään, niin kaunan kuin hän uskoen pysyy Kristuksessa eli siis niin kauan kuin hän synnin vuoksi yhä uudelleen palaa Kristuksen luo eikä tule toimeen ilman hänen armoaan” (Rosenius, Yksi kaikkien puolesta).

Eräs parhaimmista löytämistäni katkelmista koskien uskovan kamppailua samaan aikaan vanhurskaana ja syntisenä, on Lutherilta: ”Staupitzilla oli tapana sanoa, että hurskaiden on toivottava kuolemaa siksi, että tässä elämässä ei synnin tekeminen koskaan lopu, ja niin asia totisesti on. Hurskaiden mielissä on enemmän murhetta synneistä ja kuoleman pelosta kuin iloa lahjaksi annetusta elämästä ja Kristuksen sanomattomasta armosta. He kuitenkin painiskelevat tuota epäuskoa vastaan ja uskon avulla he voittavat sen, mutta silti tuo murheen henki aina palaa. Siksi heissä pysyy parannus kuolemaan asti” (Luther, Laki ja evankeliumi). Tähän taisteluun on suostuttava.

”Ei hän itsessään ole puhdas eikä pyhä, mutta hänen sydämensä on murtunut suruttomuudesta Hengen antamien liikkeiden suuntaan ja uskossa hän katsoo Kristukseen, jonka pyhyys on hänen häävaatteensa Jumalan pyhien silmien edessä (Matt 22:11). Hän kestää tuomiolla vain Kristuksen tähden, jonka vanhurskauden hän on uskossa ottanut vastaan, ja siitä syystä hänen rukouksensa ja huokauksensa on saada aina olla Kristukseen puettuna. Pyhä Henki johtaa hänet kilvoittelemaan ja tekemään päivittäin parannusta, jotta hän pysyisi valvovana” (Tiililä).

”Yljän sydän, yljän halu Jeesuksella meihin on, köyhää morsiantaan kohtaan sulous niin verraton, että armoss’ muisteleepi, niin kuin paimen holhoileepi. Jeesus, Jeesus, olet mun, minä kuolos kautta sun. Morsian on huono, nurja, syntinen ja saastainen, ilkeä, alaston ja kurja, häpeän, pilkan alainen. Kumminkin on tämänlainen yljän mielest’ ihanainen, kun hän pääsee pesemään hänet puhtaaks verellään. Ylkä vanhurskaudellaan morsiamen kaunistaa. Hän, jok’ alastonna kärsi, alastoman vaatettaa. Morsian sen nähdessänsä veisaa tästä yljästänsä: Minulla on sulhanen valkoinen ja punainen” (Siionin virret).